

בפעם הראשונה פגשתי אותו בשנת 1933, באותו הזמן התחילו להוציא את היהודים מכל המשרדים, וגם הוא, פקיד צעיר, של קופת חולים, היה נאלץ לעזוב את מקום עבודתו.

יחד עם הציאה ממקומות העבודה יצאנו גם מן החוגים החברתיים הגרמניים, שבתוכם חיינו עד אז, פתאום נעמדנו לבדנו, היהודים הצעירים. יש להודות, שלא היינו מאושרים בחוג המצומצם היהודי הזה וכולנו חשבנו שאחרי תקופה קצרה נשוב לחיים החברתיים הקודמים. הזמק עבר ולא ראינו שינוי לסובה ביחס אלינו, להפך; הלחץ על היהודים גדל מיום ליום. לעתים קרובות ישבו הפקידים היהודים של קופת חולים יחד, דברו על העבר וחששו לעתיד ואז ישב בפינה, שקט, וצנוע, בחור צעיר, חיוור ורזה, בעל שער שחור ועינים שחורות - ראובן, או יותר נכון "ריכרד", כי אז קראו אותו עוד בשם הגרמני.

השאלה החשובה ביותר היתה: מה לעשות? הוא היה אז בין הראשונים שנתן תשובה על שאלה זו. הוא פנה למטרה חדשה: ארץ ישראל. הוא נכנס להחלוץ ויצא להכשרה. אחרי שנת הכשרה עלה ארצה. בסתיו 1938 ביקרתי אותו כאן. כמעט שלא הכרתי. הבחור החיוור והחלש - היה שזוף, חזק ובריא. הוא סיפר מעבודתו בנמל, משובו למשק, שמח להיות בבית אחרי זמן ארוך להיותו בחוץ והוא רצה עכשיו להשאר במשק, כדי למצוא מנוחה, מולדת, הבנתי מדבריו, כי השתדל להיות פועל טוב ונאמן ודוקא בעבודות הקשות, למרות שהוא ידע הרבה שנים בחייו רק את העט ככלי עבודתו. הוא היה גאה שהצליח בעבודות הקשות.

בתחילת השנה ראיתי אותו שוב כאן. הכרתי אותו עד עכשיו כבחור צעיר ועתה מצאתי בו איש מבוגר. תפס את מקומו בעבודה, היה כבר מזמן פועל קבוע במחצבה, ראה את המשק כביתו, כמעט שהגיע למטרתו. גם עכשיו הוא נשאר צנוע, שקט, לא הירבה דברים. וכך רואה אני אותו בזכרוני: איש העבודה המתאמץ בכל המרץ להיות פועל נאמן.

פרידה מוקרי.